

Anonimizált változat

Fordítás

C-707/21 – 1

C-707/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. november 24.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour de cassation (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. november 17.

Felperes/Fellebbező/Felülvizsgálatot kérelmező fél:

Recamier SA

Alperes/Ellenérdekű fél:

BR

[omissis]

A COUR DE CASSATION (SEMMÍTŐSZÉK [FRANCIAORSZÁG]) ÍTÉLETE,
ELSŐ POLGÁRI TANÁCS,
2021. NOVEMBER 17.

A Recamier társaság, egy luxemburgi (Luxemburg) székhelyű részvénytársaság [omissis] felülvizsgálati kérelmet [omissis] nyújtott be a közötte és BR (lakóhelye: [omissis] La Garenne-Colombes), a felülvizsgálati eljárásban ellenérdekű fél között fennálló jogvitában a cour d'appel de Versailles (versailles-i fellebbviteli bíróság [Franciaország]) (tizenkettedik tanács) által 2019. június 4-én hozott ítélet ellen.

[omissis]

[omissis] [az eljárásra vonatkozó adatok]

A Cour de cassation (semmitőszék) első polgári tanácsa [omissis] miután a törvénynek megfelelően elbírálta a felülvizsgálati kérelmet, meghozta a jelen ítéletet.

A tényállás és az eljárás

- 1 A felülvizsgálati eljárásban történő megsemmisítést követő visszautalás (1. polgári tanács, 2018. július 4., 17-20.610. sz. felülvizsgálati eljárás) alapján hozott megtámadott ítélet (Versailles [Franciaország], 2019. június 4.) szerint a luxemburgi székhelyű Recamier társaság a luxemburgi bíróságok előtt keresetet nyújtott be BE-vel szemben, amelyben az ez utóbbi által vezető tisztségviselőként elkövetett hűtlen kezelésre hivatkozva BE pénzüsszegek megfizetésére való kötelezését kérte. 2012. január 11-i ítéletével a cour d'appel de Luxembourg (luxemburgi fellebbviteli bíróság [Luxemburg]) e keresetet megalapozatlannak nyilvánította. Úgy ítélte meg, hogy mivel az állítólagos kötelezettségszegéseket a vezető tisztségviselő a megbízatása gyakorlása során követte el, BR felelősége szerződésszegésért fennálló felelősség, és ezért a kifejezetten a jogellenes károkozásért fennálló felelősségre alapított keresetet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, tekintettel a szerződésszegésért és a jogellenes károkozásért fennálló felelősség halmozása tilalmának elvére.
- 2 2012. február 24-én a Recamier társaság ugyanazon tényállás alapján, ugyanazon összegek megfizetése iránt a szerződésszegésért fennálló felelősségre vonatkozó luxemburgi jogi rendelkezések alapján keresetet indított BR ellen a tribunal de commerce de Nanterre (nanterre-i kereskedelmi bíróság, Franciaország) előtt.
- 3 A megtámadott ítéletben a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) elfogadhatatlannak nyilvánította a Recamier társaság keresetét, azzal az indokkal, hogy a luxemburgi bíróságok ítéleteinek jogerejét a francia eljárásjog alapján kell megítélni, amely szerint a felperesnek már az első keresetere vonatkozó eljárásban be kell mutatnia minden olyan jogalapot, amelyet a kérelem alátámasztására alkalmasnak ítél (az úgynevezett jogalapkoncentráció szabálya). Ebből azt a következtetést vonta le, hogy mivel a felek, a perbeli jogállásuk és a kereseti kérelmek a luxemburgi bíróság ítéletét eredményező eljárásban és a jelen bíróság előtt folytatott eljárásban azonosak, továbbá a jelen eljárásban a kártérítési kérelem ugyanazon a jogcímen, vagyis a BR-nek felrótt hűtlen kezelésén alapul, a Recamier társaság nem hivatkozhat olyan más jogalapra, amelyet nem hozott fel megfelelő időben.

Alkalmazandó jogszabálysövegek

Az uniós jog

- 4 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi

rendelet (úgynevezett Brüsszel I. rendelet) 33. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Valamely tagállamban hozott határozatot más tagállamban külön eljárás nélkül elismerik.”

A nemzeti jog

- 5 A code de procédure civile (polgári perrendtartás) 480. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az az ítélet, amely az ítélet rendelkező részében részben vagy egészben elbírálja a főkövetelést, illetve amelyik eljárási kifogásra, elfogadhatatlansági kifogásra vagy egyéb közbenső kérdésre vonatkozó határozatot tartalmaz, a tárgyat képező jogvita tekintetében a kihirdetésének időpontjától jogerős.

Főkövetelés alatt a jogvitának a 4. cikkben meghatározott tárgya értendő.”

Ugyanezen törvénykönyv 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A jogvita tárgyat a felek kérelmei határozzák meg.”

- 6 A code civil (polgári törvénykönyv) 1351. cikke (jelenleg 1355. cikke) a következőképpen rendelkezik:

„A jogerő csak az ítélet tárgyat érinti. A kereseti kérelemnek ugyanannak kell lennie, ugyanazon a jogcímen kell alapulnia, és ugyanazon perbeli jogállásban lévő ugyanazon felekre kell vonatkoznia.”

- 7 A Cour de cassationnak (semmitőszék) a 2006. július 7-i, plenáris ülésen hozott ítélete (04-10.672. sz. felülvizsgálati eljárás, Bull. civ. 8. sz.) óta fennálló ítélkezési gyakorlata értelmében a kérelmezőnek az első keresetere vonatkozó eljárásban elő kell terjesztenie minden olyan jogalapot, amelyet a kereset alátámasztására alkalmasnak ítél. A kérelmező nem vitathatja két kereseti kérelem jogalapjának azonosságát olyan jogalapra hivatkozva, amelyet nem terjesztett elő megfelelő időben. Így megsérti az anyagi jogerőt az a fél, aki szerződésszegésért fennálló felelősség címén indít kártérítés iránti keresetet, miközben az ugyanazon kár jogellenes károkozáson alapuló megtérítése iránti keresetét egy olyan bíróság utasította el jogerős ítéletével, amely előtt e fél a szerződésszegésért fennálló felelősségre nem hivatkozott (2. polgári tanács, 2007. október 25., 06-19.524. sz. felülvizsgálati eljárás, Bull. 2007. II, 241. sz.).

A felek álláspontja

- 8 A Recamier társaság azt állítja, hogy a luxemburgi határozat jogerejét nem a francia jog alapján, hanem vagy e fogalomnak az uniós jogban meghatározott

önálló értelmezésére, vagy pedig a luxemburgi jogra tekintettel kell értékelni, mivel a külföldi határozatnak a megkeresett államban való elismerése nem teheti lehetővé, hogy több joghatást váltson ki, mint a származási országában, és a luxemburgi jog nem ismeri a jogalapok koncentrációjának elvét.

- 9 BR azt állítja, hogy egy nemzetközi közjogi szabály értelmében minden államnak kizárólagos hatásköre van saját belső szervezetének meghatározására, azaz a különböző szervek létrehozására, a hatáskörök közöttük való megosztására, valamint működési szabályaik kidolgozására, így az eljárási jog szükségszerűen az eljáró bíróság állama szerinti jog, és a kollíziós szabályok ezen a területen nem alkalmazandók.
- 10 A semmítészék főtanácsnoka elsődlegesen a luxemburgi jog alkalmazását, másodlagosan pedig előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését kéri.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének indokai

- 11 Egyrészt a Bíróság kimondta, hogy „a [Brüsszeli] Egyezmény 26. cikke értelmében elismert külföldi határozatnak főszabály szerint ugyanazon joghatásokat kell kiváltania a megkeresett államban, mint az eredetileg eljáró bíróság szerinti államban” (a Bíróság 1988. február 4-i 145/86 Hoffmann ítélete).
- 12 Másrészt az Európai Unió Bírósága kimondta a jogerő fogalma önálló uniós jogi meghatározásának elvét (2012. november 15-i Gothaer Allgemeine Versicherung és társai ítélet, C-456/11, 39. és 40. pont), a következő megfogalmazásban:

„Az uniós jog egységes alkalmazásának követelménye megköveteli, hogy e korlátozás pontos terjedelme uniós szinten kerüljön meghatározásra, mintsem hogy a jogerőre vonatkozó különböző nemzeti szabályoktól függjön.

Márpedig a jogerő fogalma az uniós jogban nemcsak a vitatott bírósági határozat rendelkező részéhez kapcsolódik, hanem ennek indokolására is kiterjed, amely a rendelkező részének szükséges támasza, és emiatt attól elválaszthatatlan (lásd különösen a C-442/03. P. és C-471/03. P. sz., P & O European Ferries [Vizcaya] és Diputación Foral de Vizcaya kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. június 1-jén hozott ítélet [EBHT 2006., I-4845. o.] 44. pontját, valamint a C-221/10. P. sz., Artegoda kontra Bizottság ügyben 2012. április 19-én hozott ítélet 87. pontját).”

- 13 A Cour de cassation (semmítészék) arra keresi a választ, hogy a jogerő önálló meghatározása a jogerő valamennyi feltételére és joghatására vonatkozik-e, vagy e meghatározás részben az eljáró bíróság és/vagy a határozatot hozó bíróság joga alapján is történhet.
- 14 Az első esetben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy két olyan keresetet, amelyet két különböző tagállam bíróságaihoz nyújtottak be, a jogerő önálló meghatározása alapján azonos jogcímen alapuló kereseteknek kell-e

tekinteni akkor, ha a kérelmező azonos tényeket állít, de eltérő jogalapokra hivatkozik.

- 15 Közelebbről arra keresi a választ, hogy két keresetet, amelyek közül az egyiket szerződésszegésért fennálló felelősségre, a másikat pedig jogellenes károkozásért fennálló felelősségre alapítanak, és amelyek ugyanazon a jogviszonyon – például vezető tisztségviselői megbízás ellátására irányuló jogviszonyon – alapulnak, úgy kell-e tekinteni, mint amelyekben a Gubisch Maschinenfabrik ítélet (a Bíróság 1987. december 8-i ítélete, 144/86.) értelmében „azonos jogcím” szerepel.
- 16 A második esetben a Cour de cassation (semmitőszék) arra keresi a választ, hogy a 44/2001/EK rendelet 33. cikkének (1) bekezdése, amelynek alkalmazása során a Bíróság kimondta, hogy a bírósági határozatoknak ugyanolyan hatállyal kell érvényesülniük a tagállamokban, mint amellyel a határozat meghozatalának helye szerinti tagállamban bírnak, kötelezővé teszi-e az eredetileg eljáró bíróság jogára való hivatkozást, vagy az ahhoz kapcsolódó eljárásjogi következmények tekintetében engedélyezi-e a megkeresett bíróság jogának alkalmazását.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN a Cour de cassation (semmitőszék)

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkére;

a következő kérdéseket TERJESZTI az Európai Unió Bírósága elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001 tanácsi rendelet (Brüsszel I. rendelet) 33. cikkének (1) bekezdését, hogy a jogerő önálló meghatározása a jogerő valamennyi feltételére és joghatására vonatkozik, vagy e meghatározás részben az eljáró bíróság és/vagy a határozatot hozó bíróság joga alapján is történhet?

2) Az első esetben azokat a kereseteket, amelyeket két tagállam bíróságaihoz nyújtottak be, a jogerő önálló meghatározása alapján azonos jogcímen alapuló kereseteknek kell-e tekinteni abban az esetben, ha a kérelmező azonos tényeket állít, de eltérő jogalapokra hivatkozik?

3) Két keresetet, amelyek közül az egyiket szerződésszegésért fennálló felelősségre, a másikat pedig jogellenes károkozásért fennálló felelősségre alapítanak, és amelyek ugyanazon a jogviszonyon – például vezető tisztségviselői megbízás ellátására irányuló jogviszonyon – alapulnak, úgy kell-e tekinteni, mint amelyekben azonos jogcím szerepel?

4) A második esetben a 44/2001/EK rendelet 33. cikkének (1) bekezdése, amelynek alkalmazása során a Bíróság kimondta, hogy a bírósági határozatoknak ugyanolyan hatállyal kell érvényesülniük a tagállamokban, mint amellyel a határozat meghozatalának helye szerinti tagállamban bírnak, kötelezővé teszi-e az eredetileg eljáró bíróság jogára való hivatkozást, vagy az ahhoz kapcsolódó

eljárásjogi következmények tekintetében engedélyezi a megkeresett bíróság jogának alkalmazását?["]

[omissis]

[omissis] [az eljárás felfüggesztése, az eljárásra vonatkozó nemzeti rendelkezések]

MUNKADOKUMENTUM